

..... Imię i nazwisko ucznia
..... Pełna nazwa szkoły
.....

Maksymalna liczba punktów	40
Uzyskana liczba punktów	

**KONKURS POLONISTYCZNY
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH
ROK SZKOLNY 2022/2023**

ETAP REJONOWY

Instrukcja dla ucznia

1. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 90 minut.
2. Zestaw konkursowy zawiera 6 zadań. Niektóre z nich zawierają podpunkty.
3. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. **Zadania zapisane w brudnopisie nie będą oceniane.**
6. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. **Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.**
7. Nie używaj korektora i długopisu ścieralnego.
8. W nawiasach obok numerów zadań podano maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.

POWODZENIA!

MŁODSI I STARSI

Zadanie 1. (8 punktów)

Przeczytaj uważnie poniższy tekst¹, a następnie wykonaj związane z nim polecenia.

Z Peggy Blue często czytywałam Słownik medyczny, to jej ulubiona książka. Peggy pasjonuje się chorobami i wciąż się zastanawia, jakie jeszcze będzie mogła mieć w przyszłości. Ja próbowałam znaleźć słowa, które mnie ciekawiły: „Życie”, „Śmierć”, „Wiara”, „Bóg”. Uwierzysz mi albo nie, ale ich tam nie było! Zauważ, to tylko dowodzi, że ani życie, ani śmierć, ani wiara, ani Ty nie jesteście chorobami. Co jest poniekąd pocieszające. Ale jednak w takiej ważnej książce powinny być odpowiedzi na najważniejsze pytania, no nie?

— Ciociu Rózo, mam wrażenie, że w Słowniku medycznym są tylko rzeczy bardzo konkretne, kłopoty, które mogą spotkać tego czy innego człowieka. Nie ma tam nic o sprawach, które dotyczą nas wszystkich, takich jak Życie, Śmierć, Wiara, Bóg.

— Powinieneś zajrzeć do Słownika filozofii, Oskarze. Tam znajdziesz słowa, których szukasz, ale boję się, że też będziesz rozczarowany. Jest wiele bardzo różnych definicji na każde z tych pojęć.

— Jak to możliwe?

— Najciekawsze pytania wciąż pozostają pytaniami. Kryją w sobie tajemnicę. Do każdej odpowiedzi trzeba dodać „być może”. Tylko na nieciekawe pytania można udzielić ostatecznych odpowiedzi.

— Chcesz powiedzieć, że dla „Życia” nie ma rozwiązania?

— Chcę powiedzieć, że dla „Życia.” jest kilka rozwiązań, a więc nie ma żadnego.

— A ja myślę, ciociu, że dla życia nie ma innego rozwiązania niż żyć.

<https://www.sp11bedzin.edu.pl/wp-content/uploads/2021/04/schmitt-oskar-i-pani-roza.pdf>

a) (1 punkt)

Na podstawie przedstawionego w tekście dialogu **napisz, jakimi cechami charakteryzowali się rozmówcy.**

.....

.....

.....

.....

b) (2 punkty)

Na podstawie znajomości treści całej lektury *Oskar i pani Róża* **podaj nazwę** formy wypowiedzi, którą posługuje się tytułowy bohater i wymień jej adresata.

Forma wypowiedzi

Adresat

¹ W zacytowanym tekście została zachowana pisownia zastosowana w tłumaczeniu.

c) (4 punkty)

Wyjaśnij, w jaki sposób Oskar potwierdził, że *dla życia nie ma innego rozwiązania niż żyć*.
W odpowiedzi wykorzystaj znajomość przykładów z całej lektury.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

d) (1 punkt)

Uzasadnij pisownię partykuły NIE w podanych formach przymiotników:

nieciekawyy

.....

nie najciekawszy

.....

Liczba punktów			
a)	b)	c)	d)
.... / 1 / 2 / 4 / 1

Zadanie 2. (6 punktów)

a) (2 punkty)

Zastosuj rzeczownik *pytanie* w dwóch zdaniach. W pierwszym zdaniu w funkcji przydawki, natomiast w drugim zdaniu w funkcji dopełnienia. **Podkreśl wyrazy pełniące wskazane funkcje składniowe.**

Pierwsze zdanie

.....

Drugie zdanie

.....

b) (4 punkty)

Podaj pełne nazwy poniższych zdań.

- Pytanie, co jest źródłem prawdy, wciąż pozostaje bez odpowiedzi.

.....

- Każde pytanie jest tym, co zachęca nas do twórczych poszukiwań.

.....

- Kto zadaje trudne pytania, nie otrzymuje jednoznacznych odpowiedzi.

.....

- Jeżeli umiesz zadać pytanie, znajdziesz odpowiedź.

.....

Liczba punktów	
a)	b)
.... / 2 / 4

Zadanie 3. (9 punktów)

Przeczytaj uważnie zamieszczony poniżej wiersz Tadeusza Różewicza i wykonaj polecenia związane z tym utworem.

Róża

*Róża to kwiat
albo imię umarłej dziewczyny.*

*Różę w ciepłej dłoni można złożyć
albo w czarnej ziemi.*

*Czerwona róża krzyczy
złotowłosa odeszła w milczeniu.*

*Krew odeszła z bladego płatka
kształt opuścił suknie dziewczyny.*

*Ogrodnik troskliwie krzew pielęgnuje
ocalony ojciec szaleje.*

*Pięć lat mija od Twej śmierci
kwiat miłości, który jest bez cierni.*

*Dzisiaj róża rozkwitła w ogrodzie
pamięć żywych umarła i wiara.*

1945 r.

<https://www.wroclaw.pl/rok-rozewicza/moj-wiersz>

a) (2 punkty)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń odnoszących się do zacytowanego powyżej utworu. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe albo F – jeśli jest fałszywe.

Postaw znak X przy dokonany wyborze.

stwierdzenie	P	F
Utwór Tadeusza Różewicza jest przykładem wiersza sylabicznego.		
Tytuł wiersza Tadeusza Różewicza jest wieloznaczny.		
Kompozycja utworu opiera się na zestawieniu treści synonimicznych.		
Podkreślone w tekście wyrażenie wskazuje na kontekst historyczny.		
Metaforyczny sens ostatniego wersu podkreśla pesymistyczną wymowę utworu.		

b) (5 punktów)

Podaj tytuł innego utworu z lektury obowiązkowej, w którym występuje motyw róży. W dwóch argumentach **uzasadnij różne funkcje** tego motywu w wybranym utworze, odwołując się do jego treści.

Tytuł utworu

.....

Pierwszy argument

.....

.....

.....

.....

.....

Drugi argument

.....

.....

.....

.....

.....

c) (2 punkty)

Podaj przykład wyrazu wieloznacznego, innego niż w zacytowanym wierszu, którego znaczenie wynika z zapisu wielką lub małą literą. Zastosuj ten wyraz w dwóch zdaniach, a następnie określ jego znaczenie w każdym ze zdań.

Przykład wyrazu wieloznacznego

zdanie	znaczenie wyrazu wieloznacznego

Liczba punktów		
a)	b)	c)
... / 2	... / 5	... / 2

Zadanie 4. (4 punkty)

Wyjaśnij, jakie dwa różne konteksty uznajesz za potrzebne do zrozumienia i interpretacji utworu *Balladyna* Juliusza Słowackiego. W odpowiedzi odwołaj się do konkretnych przykładów z treści utworu, uzasadniających znaczenie wskazanych kontekstów.

Kontekst

Uzasadnienie

.....

.....

.....

.....

.....

Kontekst

Uzasadnienie

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 5. (3 punkty)

Liczba punktów
.... / 4

a) (2 punkty)

Rozpoznaj postaci z utworów literackich z lektury obowiązkowej, do których odnoszą się poniższe peryfrazy.

On będzie Patron szańców!

.....

*Lecz ten wódz, choć w żołnierskiej odzieży,
Jakie piękne dziewicze ma lica ?*

.....

b) (1 punkt)

Podaj nazwę cechy wspólnej dla obu postaci.

.....

Liczba punktów	
a)	b)
.... / 2 / 1

Zadanie 6. (10 punktów)

Życie jest zbyt krótkie, by je lekceważyć.

Zredaguj rozprawkę, w której przedstawisz swoje stanowisko wobec poruszonego problemu. W argumentacji odwołaj się do przykładów z lektury obowiązkowej i uzupełniającej.

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

KONKURS POLONISTYCZNY

DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ

ROK SZKOLNY 2022/2023

ETAP REJONOWY

Zadanie 1. (8 punktów)

a) (1 punkt)

W odpowiedzi ucznia powinny znaleźć się po dwie nazwy (określenia opisowe, przymiotniki) podanych niżej cech rozmówców:

OSKAR – dociekliwość poznawcza, inteligencja, bystrość umysłu, spostrzegawczość, szerokie zainteresowania, nieustępliwość;

CIOCIA RÓŻA – otwartość, serdeczność, inteligencja, mądrość, empatia, refleksyjność, życzliwość, dobroć;

UWAGA:

Uczeń może udzielić odpowiedzi w formie opisowej lub poprzez wskazanie rozmówców i wyliczenie ich cech.

b) (2 punkty)

opowieść epistolarna, powieść w listach, list (listy); adresatem listów jest Pan Bóg (Bóg);

Jeden punkt przyznajemy za podanie nazwy formy wypowiedzi;

Jeden punkt przyznajemy za jednoznaczne określenie adresata;

c) (4 punkty)

Dwa punkty przyznajemy za wnikliwe odwołanie do postawionej w poleceniu tezy, potwierdzające jej głębokie rozumienie w kontekście treści utworu;

Jeden punkt przyznajemy za płytkie odwołanie do postawionej w poleceniu tezy, potwierdzające jedynie jej powierzchowne rozumienie w kontekście treści utworu;

Dwa punkty przyznajemy za poprawne, pogłębione wykorzystanie w treści odpowiedzi znajomości trafnych przykładów z całej lektury;

Jeden punkt przyznajemy za odpowiedź zbyt ogólną, niepełną; niewystarczającą, jedynie ilustracyjny jest poziom odwołania do przykładów z treści lektury;

0 punktów przyznajemy za odpowiedź całkowicie błędną lub niezwiązaną z tekstem lektury.

d) (1 punkt)

Jeden punkt przyznajemy za poprawne wyjaśnienie pisowni partykuły NIE z podanymi formami podanych przymiotników:

nieciekaw

Partykułę **NIE** piszemy łącznie z przymiotnikami w stopniu równym.

nie najciekawszy

Partykułę **NIE** piszemy rozłącznie z przymiotnikami w stopniu najwyższym.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź niepełną lub całkowicie błędną.

Zadanie 2. (6 punktów)

a) (2 punkty)

Po jednym punkcie przyznajemy za poprawne zastosowanie rzeczownika *pytanie* w dwóch zdaniach w funkcji przydawki i w funkcji dopełnienia.

Przydawka

Na przykład: Treść pytania była niejasna.

Dopełnienie

Na przykład: Nie zrozumiałem tego pytania.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź całkowicie błędną.

UWAGA:

Uczeń może zmienić jedynie formę fleksyjną (przypadek, liczba) rzeczownika *pytanie*.

b) (4 punkty)

Po jednym punkcie przyznajemy za podanie **poprawnych pełnych nazw** wskazanych zdań.

- **Pytanie, co jest źródłem prawdy, wciąż pozostaje bez odpowiedzi.**

Zdanie złożone z podrzędnym przydawkowym (zdanie złożone podrzędnie przydawkowe);

- **Każde pytanie jest tym, co zachęca nas do twórczych poszukiwań.**

Zdanie złożone z podrzędnym orzecznikowym (zdanie złożone podrzędnie orzecznikowe);

- **Kto zadaje trudne pytania, nie otrzymuje jednoznacznych odpowiedzi.**

Zdanie złożone z podrzędnym podmiotowym (zdanie złożone podrzędnie podmiotowe);

- **Jeżeli umiesz zadać pytanie, znajdziesz odpowiedź.**

Zdanie złożone z podrzędnym okolicznikowym warunku (zdanie złożone z podrzędnym warunkowym).

Zadanie 3.(9 punktów)

a) (2 punkty)

Dwa punkty przyznajemy za odpowiedź bezbłędną.

Jeden punkt przyznajemy za odpowiedź, w której wystąpił jeden błąd.

0 punktów przyznajemy, gdy w odpowiedzi wystąpiły dwa błędy i więcej.

stwierdzenie	P	F
Utwór Tadeusza Różewicza jest przykładem wiersza sylabicznego.		X
Tytuł wiersza Tadeusza Różewicza jest wyrazem wieloznacznym.	X	
Kompozycja utworu opiera się na zestawieniu treści synonimicznych.		X

Podkreślone w tekście wyrażenie wskazuje na kontekst historyczny.	X	
Metaforyczny sens ostatniego wersu podkreśla pesymistyczną wymowę utworu.	X	

b) (5 punktów)

Jeden punkt przyznajemy za podanie tytułu utworu z lektury obowiązkowej, w którym występuje podany motyw (motyw róży)

Tytuł utworu – MAŁY KSIĄŻĘ

Dwa punkty przyznajemy za sformułowanie pierwszego argumentu odnoszącego się jednoznacznie **do wybranej funkcji motywu róży we wskazanym utworze i popartego konkretnym przykładem z tego utworu.**

Dwa punkty przyznajemy za sformułowanie drugiego argumentu odnoszącego się jednoznacznie **do innej niż w pierwszym argumencie funkcji motywu róży we wskazanym utworze i popartego konkretnym przykładem z tego utworu.**

Po jednym punkcie przyznajemy za argument niepełny, w którym brak odwołania do konkretnego przykładu z treści utworu lub rzeczowego określenia funkcji motywu róży w utworze.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź całkowicie błędną.

UWAGA:

- Jeżeli przedstawiona argumentacja wskazuje na uzasadnienie wyłącznie na poziomie znaczeń dosłownych, uznajemy ją za odpowiedź niepełną.
- Wskazując funkcję podanego motywu w utworze, uczeń może odwołać się do:
 - przesłania i problematyki utworu;
 - funkcji symboli w strukturze utworu;
 - systemu wartości ukazanych w utworze;
 - cech gatunkowych utworu.

c) (2 punkty)

Jeden punkt przyznajemy za poprawne merytorycznie podanie przykładu wyrazu wieloznacznego.

Na przykład:

polski (Polski), węgierka (Węgierka), japonki (Japonki)

Jeden punkt przyznajemy za poprawne merytorycznie uzupełnienie tabeli, potwierdzające wieloznaczność wybranego wyrazu.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź całkowicie błędną.

Na przykład:

zdanie	znaczenie wyrazu wieloznacznego
Polonez jest to polski taniec narodowy.	określenie cechy (przymiotnik)
Warszawa od dawna jest stolicą Polski .	nazwa państwa (rzeczownik, rzeczownik własny)

Zadanie 4. (4 punkty)

Po dwa punkty przyznajemy za wymienienie konkretnego kontekstu i jego uzasadnienie poprzez poprawne merytorycznie odwołanie do przykładów z treści *Balladyny*.

KONTEKSTY:

KONTEKSTY:

biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, historyczno-literacki, kulturowy, filozoficzny, społeczny, religijny, historiozoficzny, tradycja ludowa

Jeden punkt przyznajemy za poprawne wymienienie konkretnego kontekstu i jego płytkie, zbyt ogólne uzasadnienie lub brak odwołania do przykładów z treści *Balladyny*.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź całkowicie błędną w obu podanych zakresach – wskazania kontekstu i jego uzasadnienia.

UWAGA:

Błędy rzeczowe w zakresie treści oraz interpretacji utworu obniżają wartość oceny o jeden punkt w tym kryterium.

Zadanie 5. (3 punkty)

a) (2 punkty)

Po jednym punkcie przyznajemy za poprawne podanie imienia i nazwiska postaci, do których odnoszą się podane peryfrazy.

On będzie Patron szańców!

- **Konstanty Julian Ordon**

*Lecz ten wódz, choć w żołnierskiej odzieży,
Jakie piękne dziewicze ma lica?*

- **Emilia Plater**

0 punktów przyznajemy za odpowiedź całkowicie błędną.

b) (1 punkt)

Jeden punkt przyznajemy za podanie wspólnej cechy obu postaci.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź całkowicie błędną.

Na przykład:

patriotyzm, poświęcenie, odwaga, cierpienie, heroizm, młodość, waleczność, wolność, bunt przeciwko niewoli, niezależność;

UWAGA:

Jeżeli uczeń w rozwiązaniu zadania 5a) podał jedną lub dwie błędne odpowiedzi, otrzymuje 0 punktów również za rozwiązanie zadania 5b).

Zadanie 6. (10 punktów)

Treść	Forma	Kompozycja	Język	Ortografia	Interpunkcja
3p.	2p.	1p.	2p.	1p.	1p.

TREŚĆ – 3 punkty

3 punkty

- Uczeń jednoznacznie odniósł się do tezy wskazanej w poleceniu i podporządkował jej cały tok rozważań, trafnie wybierając bohaterów utworów z lektury obowiązkowej i uzupełniającej, którzy zostaną przywołani w argumentacji.
- Przedstawiona argumentacja jest wnikliwa (na przykład: na poziomie interpretacji tekstu, losów bohaterów, przywołania właściwych zróżnicowanych kontekstów, elementów charakterystyki bohaterów, wartościowania ich zachowań, postaw, systemu wartości, wskazania ponadczasowości przesłania, zaznaczenia szerokiego zrozumienia pojęć przywołanych w tezie w kontekście własnych doświadczeń czytelnicznych; refleksji i odwołań egzystencjalnych, społecznych) i jednoznacznie odnosi się do świata przedstawionego, a zwłaszcza bohaterów z dwóch (lub więcej) przykładów utworów literackich z lektury obowiązkowej i uzupełniającej;
- Wnioskowanie jest pogłębione, wzbogacone o elementy własnych refleksji, przemyśleń, spostrzeżeń; spójne wobec postawionej tezy i logicznie z nią powiązane.

2 punkty

- Uczeń jednoznacznie odniósł się do podanej tezy i podporządkował jej cały tok swoich rozważań;
- Przedstawiona argumentacja odnosi się do dwóch (lub więcej) przykładów bohaterów z utworów literackich należących do lektury obowiązkowej i uzupełniającej, ale występują w niej jedynie elementy potwierdzające wnikliwość i zróżnicowanie kontekstowe wyводу; dominuje natomiast streszczanie przywołanych tekstów w kontekście jedynie, na przykład losów wybranych bohaterów, przebiegu zdarzeń, zakończenia perypetii, ale bez pogłębionego powiązania ich z postawioną tezą jako podstawą rozważań (argumentacja płytka, powierzchowność, lapidarność wyводу);
- Wnioskowanie stanowi jedynie zakończenie rozważań lub jest wyłącznie powtórzeniem postawionej tezy.

1 punkt

- Uczeń odniósł się do postawionej w poleceniu tezy, ale ma ona charakter rozproszony i nie służy jednoznaczemu uporządkowaniu zredagowanej wypowiedzi;
- Przedstawiona argumentacja odnosi się do dwóch (lub jednego) przykładów (przykładu) z literatury obowiązkowej i uzupełniającej, ale ma ona wyłącznie postać streszczenia wybranych przez ucznia utworów lub losów ich bohaterów; jest powierzchowna i płaska, stanowi jedynie próbę uzasadnienia postawionej tezy, a podane przykłady są jedynie jej ilustracją, a nie wnikliwym ich użyciem w funkcji argumentacyjnej.
- Podsumowanie rozważań jest jedynie powtórzeniem tezy.

0 punktów

Uczeń zredagował tekst całkowicie nie na temat lub w innej formie niż wskazana w poleceniu.

UWAGA:

- Uczeń może przedstawić stanowisko aprobujące lub negujące. Jakość przedstawionej argumentacji powinna jednoznacznie je potwierdzić.
- Uczeń może również indywidualnie potraktować tezę, podając argumentację uzasadniającą obydwie jej aspekty.
- **Błędy rzeczowe dotyczące treści i interpretacji przywołanych utworów obniżają ocenę wypowiedzi o jeden punkt w tym kryterium.**

FORMA WYPOWIEDZI – 2 punkty

2 punkty:

- argumentacja wyraźnie zróżnicowana - argumenty odnoszą się do faktów, logiki, emocji;
- argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane; wywód logiczny, spójny wewnątrznie.

1 punkt:

- argumenty odnoszą się głównie do faktów, treści utworów; dominują jedynie wyliczenia przykładów bez ich wykorzystania jako egzemplifikacji potwierdzającej argumenty;
- naruszenia układu (porządku) i spójności wywodu; błędy logiczne.

KOMPOZYCJA – 1 punkt

Uczeń poprawnie zachował trójdzielność układu treści rozprawki tekstu, wyodrębniając je funkcjonalnie zastosowanymi akapitami (wstęp, rozwinięcie, zakończenie).

JĘZYK – 2 punkty

1 punkt – zredagowany tekst charakteryzuje się **bogatym, funkcjonalnie zastosowanym językiem dostosowanym do sytuacji komunikacyjnej (redagowana forma wypowiedzi to rozprawka – wywód argumentacyjny), szczególnie w warstwie leksykalnej, frazeologicznej, składniowej.**

1 punkt – zachowana została poprawność językowa zapisu tekstu rozprawki (**dopuszczalne dwa błędy językowe jednoznacznie naruszające zasady polskiej frazeologii, fleksji lub składni).**

ORTOGRAFIA – 1 punkt

Praca poprawna pod względem ortograficznym. Dopuszczalny jeden błąd ortograficzny, niezależnie od jego kategorii.

INTERPUNKCJA – 1 punkt

Dopuszczalne trzy błędy interpunkcyjne wyraźnie naruszające obowiązujące w języku polskim zasady interpunkcji.